

Telegraful Roman.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Aniversarea morții Marelui Andreiu.

De Dr. Gh. Comșa.

Există morți? În accepția riguroasă a cuvântului nu există, pentru că Isus Cristos ne-a lăsat doctrina viețuirii noastre și dincolo de pragul mormântului. Această doctrină e un mărgăritar al învățaturii creștine și aplicându-o la viața marelui mitropolit Andreiu baron de Șaguna, mort în 16 Iunie v. 1873, ajungem la constatarea, că viața și opera lui poartă acel semn al veșniciei, care ne îndreptățește să mărturisim sus și tare, că viața lui bogată în dovezi de adevărată viețuire, ne demonstrează teza, că propriu zis nu există morți.

Marele Șaguna a dovedit anume în întreaga sa viață, că: «de viem, Domnului viem, și de murim, Domnului murim; deci sau de viem, sau de murim, ai Domnului suntem» (Rom. XIV, 8). Fiind deci și cei trecuți dincolo de mormânt ai aceluiaș Domn, între ei și cei rămași în viață există o legătură tocmai pe baza faptului, că au pe acelaș Domn Isus Cristos de tată cresc. Iar legătura aceasta poate fi numai între ceie au ființă.

Marele Andreiu a contribuit la adevărarea acestei doctrine, adică a legăturii între cei repausați și cei vii, prin operele sale și fiind sufletul nemuritor, și operele sale sunt nemuritoare. Oare într'adevăr, nu suntem noi în comunitate cu spiritul lui Șaguna, câtă vreme și azi trăim din munca lui uriașă? Întrebarea rămâne însă aici deschisă în fața faptului, cum facem noi continuarea cu spiritul lui, cum urmăm exemplul vieții lui și cum știm aprecia lupta bună ce o a luptat pentru făurirea adevăratei meniri a bisericii noastre?

Ca buni creștini de sigur suntem convinși de doctrina, că în urma le-

gătorei ce este între vii și cei repausați, acești din urmă se bucură sau se întristează văzând faptele acelora, pe cari i-au lăsat în viață. Bogatul din evanghelie se întrista în iad de soarta oamenilor săi rămași pe pământ. Dacă credem în acest fapt, oare nu suntem datori să ne întrebăm, că oare sufletul mutat dela noi al marelui arhieru Șaguna se bucură ori se întristează, văzând direcția în care am apucat cu continuarea operei sale? Conștiința să ne fie paznic când vom da răspunsul, și dacă nu-l putem da pe față, să ni-l dăm fiecare în cugetul nostru. După ce am dat răspunsul, să căutăm a compara faptul constatat cu atitudinea noastră viitoare și să vedem, oare avem să urmăm calea bătătorită până acum, sau ni se impune deschiderea altor orizonturi?

Ce zicem cei de azi la sulevarea acestor idei în legătură cu aniversarea morții Marelui Andreiu? Au caracterul actualității? Sunt ele întrebări de o necesitate, care așteaptă în mod grabnic o rezolvire? Dacă avem dragoste adevărată față de biserica strămoșească și oamenii mari ai ei, atunci trebuie să răspundem cu conștiința noastră și la întrebarea aceasta.

De bună seamă, că nu ne va fi greu să pregătim un răspuns cuviincios, pentru că figura marelui Șaguna nu zace în vr'un colț al nemuririi, ca de acolo să fim siliți a o scoate, în scopul, ca cei chemați toți deopotrivă să-și poată forma un răspuns drept și sigur. Nu. Chipul lui Șaguna și numele lui Șaguna e cunoscut azi în toate satele și cătunele, pe unde se vorbește limba ce o vorbim. Și cum n'ar fi adevărat, că el e cunoscut bine chiar și în fața strănilor, dat fiind, că împotriva detractorilor conduși de reavoință mereu au trebuit să-și ridice glasul cei chemați din biserica noastră? Oare în răspunsul ce l-a dat părintele protopop

Dr. Ioan Lupaș la invectivele ridicate împotriva lui Șaguna în anul trecut în revista «Budapesti Szemle», nu întrezărim un act din acel cult sfânt față de Șaguna, care cult nu permite, ca prin falsificarea istoriei să se aducă o oarecare dungă de umbră Marelui Andreiu?

Cât de mângâiați ne putem simți cu toții, că azi după 43 de ani dela moartea lui avem datele necesare și oamenii chemați a arăta, că figura lui Șaguna e încununată de aureola sfințeniei. Deci chiar istoria actuală ne îndeamnă să urmărim pilda vieții lui Șaguna. S'au adevărit cuvintele ce le rostea de multe ori cu referire la bîrfitorii ce-i avea până când era în viață. «Numai când vă veți întoarce dela mormântul meu, veți cunoaște, pe cine a-ți pierdut!» Cuvintele acestea ale neuitatului arhipăstor s'au realizat, pentru că doar ele nu erau adresate numai acelora, cari se puneau luntrepunte să-i amărăscă viața, ci și urmașilor lor, iar azi nu numai urmașii celor ce l-au admirat, ci și descendenții pismuitorilor săi, prin urmare tot românul adevărat îl proslăvește pe marele mitropolit.

Proslăvirea însă nu e destul să răsună numai de pe buze; nu e suficient să ne însuflețim preamărindu-i viața laborioasă și fără de prihană și mai departe, nu e destul să ne luăm orientări temeinice asupra vieții lui din scrisul acelora, cari transpun posterității prin slove iscusite adevărul și dreptatea despre figura marelui arhieru lui Șaguna! Cu aceasta nu ne putem îndestuli. Ceice ne prezintă și ne-au prezentat pe Șaguna în lumina adevărului, aceia și muncesc, conduși în viața lor numai de atragerea ce o avea și nemuritorul Andreiu pentru legea și neamul nostru. Și aceasta e o dovadă, că dacă în trecut și în prezent chiar, se află în biserica noastră oameni, bărbați, cari înaintează pe drumul croit de

Șaguna, aceasta însemnează, că toți cu o inimă și cu un suflet ne putem începe calea adevărată pe terenul așa de atrăgător al muncirii în interesul unui neam, care nu mai este turbmă de iobagi, ci creștini buni și devotați lui Dumnezeu și tuturor scopurilor binecuvântate de Pronia cerească.

Calea cea adevărată toți știu care este. Suntem apucați pe ea, dar șovăim mereu, căci de multeori nu voim să ne uităm la lumina, care ne luminează drumul. Deci se cere, ca să avem înaintea ochilor lumina cea adevărată și să mulțumim lui Dumnezeu, că ne-a împărțit darul de a avea ca exemplu pe marele Andreiu. Stând în fața faptului trecerii lui din această lume, putem cu drept cuvânt întreba pe fiecare fiu al bisericii noastre: «Ce ai tu, ce n'ai fi primit? Iar dacă ai primit, ce te fălești, ca și cum n'ai fi primit?» (I. Cor. 4, 7).

Sau cu alte cuvinte, se cere dela noi modestie, se cere umilință sau smerenie. Smerit a fost marele Șaguna în toată viața sa, smerenia trebuie să fie ogblindă și sufletului nostru.

Nici odată n'am avut lipsă mai mare de smerenie, ca în zilele prin cari trecem. Nu e iertat ca la noi să se ivească întrebarea: «Cine te-a ales pe tine?» (I. Cor. 4, 7), adică în ce chip se face, că tu ești mai mare decât alții? Nimic să nu se facă la noi în aceste vremuri cu mărire deșartă, «ci cu smerenie socotind unul pe altul a fi mai de cinstite decât pe sine» (Filip. 2, 3.). Numai așa poate fi pace în biserica noastră, iubire și blândetă, numai așa ne vom bucura de roadele însuflețirii. Umlința este și o premisă a credinței, căci cine nu are umilință, acela nu poate avea credință adevărată. Umlința este aceea, care face să ne smerim și să ne supunem toată mintea ascultării lui Cristos. Umlința e leagănul credinței și astfel a tuturor bunătăților, cari isvoresc din credință. Prin umi-

FOIȘOARA.

Episcopia Geoagului de sus și mănăstirea dela Râpa-Rimețului.

De preotul Ioan Dăncilă.

(Fine.)

Episcopul unit Aron voia însă să câștige cu orice preț averea mănăstirii dela Rimeț pentru mănăstirea și școala din Alba-Iulia. La 27 Septembrie 1762 Aron roagă cu stăruință pe episcopul catolic din Bălgrad, Bajtay, să-i cedeze averea ocupată a mănăstirii. Acesta nu se învoaște la așa ceva și aduce înainte faptul că și averile mănăstirilor din comitatul Făgărașului au fost ocupate de respectivii proprietari de pământ și că mănăstirea se află pe teritoriul său episcopesc. Episcopul Aron însă își da seama, că un proces civil în contra colegului său catolic, puternic și influent, pentru recăștigarea averii mănăstirii din Rimeț, nu va duce la nici un rezultat favorabil pentru dânsul. Deaceia se adresează la 7 Aprilie și 12 Iunie 1763 către arhiepiscopul latin din Calocsa, ca la superiorul lui Bajtay, apoi la 7 Aprilie, 24 Maiu și 15 Iunie 1763 către primatele Ungariei din Strigoni, ca aceștia să porun-

cească episcopului Bajtay să dea averea mănăstirii amintite mănăstirii unite din Bălgrad. Toate aceste năzuințe ale episcopului Aron au fost zadarnice, ca și a urmașului său Atanasie Rednic, care la 30 Aprilie 1765 cere din nou averile mănăstirilor din Rimeț și Geoagiu pentru școala numită Carolina, întemeiată de înaintașul său Aron. Regina Maria Terezia prin un ordin, dat la 9 Mai 1767, suspendă deocamdată aducerea judecării, asupra acestor averi.¹ Suspendarea durează și astăzi.

Astfel s'au distrus cele două mănăstiri românești și averile lor confiscate au îngrășat neamurile străine. Din ruine țărani ridicară două biserici la începutul secolului al XIX-lea.

La știrile de mai sus despre biserica-mănăstire din Geoagiu, se mai pot adauga și acestea: În urma unei certe ivite între cei doi preoți ortodoxi din Geoagiu dela începutul secolului al XIX-lea, cel dela mănăstire: Chirion Sabău trecu la uniți, dar nu servi decât numai o Duminecă, căci a murit, ca pedeapsă, zicea poporul, că și-a părăsit legea străbună. Urmașul său

¹ Toată expunerea privitoare la aceste mănăstiri în veacul al XVIII-lea, unde se indică izvorul se bazează pe documentele din arhiva din Blaj publicate și utilizate de A. Bunea în *Episcopul Petru Paul Aron și Dionisie Novacovici*, pp. 339-41, și 316-18 și notele unde se dau documentele.

a fost o rudă: Nicolae Sabău, nobil, ca și înaintașul său. Dela 1873 e preot un învățător ortodox trecut la uniți: Antoniu Repede, care după o păstorie de 19 ani trece iarăși la ortodoxi, rămânând ca preot până la moartea sa din 1905. Credincioși uniți în urma trecerii la ortodoxie a preotului Repede, n'au rămas la mănăstire decât patru, cărora li s'a făcut păstor fiul unui preot ortodox din Geoagiu, țărănul numit Sofron Pop, care și astăzi funcționează ca preot la mănăstire, cândva episcopie ortodoxă.

Biserica din Rimeț zisă mănăstire e refăcută la 1809. Pe păreți și astăzi se vede zugrăveala ciudată, care ne prezintă pe ostașii sfinți și mucenici luptând cu greutățile prin cari au devenit nemuritori, în costumul unguresc din veacul al XVIII-lea. A făcut-o de sigur un biet pictor care nu știa ce e arta bisericească.

Din o însemnare de pe un Chiriodromiu din 1699 știm, că la 3 Iunie 1840 era diac la mănăstire unul Vasile.¹ Vasile diacul, cu numele de familie Stan, a fost și dascăl, care a ținut școală în clădirea ce se află lângă mănăstire. Clădirea se pare a fi fost după tradițiune bucătăria călugărilor. Învățătura dată de acest dascăl, — mort la 1866, după ce a servit ca diac la

biserica vre-o 40 de ani, — era destul de mulțamitoare, așa încât marele Mitropolit Șaguna face din elevii dascălului Vasile Stan preoți în comunele vecine ca: Stefan Ivașcu din Cheia Rimețului, Mateiu Morușca din Cristești și Iacob Petric din Tecsești, care trăiește și astăzi. Fiul lui Vasile diacul: Mihailă, a rămas în slujba tatălui său până la 1903, când fiul acestuia și nepotul celui dintâi: Constantin Stan moștenește diecia, sau cantoratul. Acesta trăiește până astăzi, ca reprezentantul familiei, care timp de o sută de ani a cântat sfintele cântări bisericești în strunele acestei mănăstiri seculare, spre bucuria și mângâierea credincioșilor ei.

Pentru a încheia cercetarea istorică de față însemn aici și numele preoților cari au păstorit la această mănăstire în veacul al XIX-lea: Vasile Popa, înainte de 1848, Vasile Neagoe administrator și preot dela 1850 până la 1863, Gheorghe Repede până la 1876, Vasile Barbu până la 1902, Antoniu Repede și Gheorghe Albu ambii din Geoagiu ca administratori dela 1902-1905, apoi urmează ca preot Ioan Neagoe, până la 1909 când ajunge preot în parohia Stremț. Din toamna anului 1910 Septembrie 29 st. v. funcționează ca preot la această mănăstire autorul acestor rânduri.

¹ N. Iorga, *Scrisori și inscripții ardeleni și maramureșene*, II p. 158 no 546.

lință devenim creștini desăvârșiți. Un anumit Dioscurus a întrebat pe fericitul Augustin ce să facă, pentru a fi creștin deplin? Augustin i-a răspuns: «*Umilinta*». Și care-i al doilea lucru? «*Umilinta*»; și carei al treilea? «*Umilinta*»; și încă mai ce? «*Umilinta*».

Să nădăjduim, că având noi însușirile smereniei, va căuta Domnul spre smerenia noastră și atunci putem fi siguri, că aniversarea morții Marelui Andrei totdeauna ne va oferi siguranța acelei convingeri, că suflul lui se bucură de faptele aceluia neam, pentru care muncind cu puteri extra-ordinare, s'a sălășluit în mormânt înainte de vreme.

Răsboiul.

Din pozițiile bune dela Iacobeni, în Bucovina, apoi pe la Kuti și Novo-Pazaiev, trupele noastre au respins atacurile rusești. Dușmanul a avut pretutindenea pierderi mari. Pe celelalte locuri la frontul rusec trupele aliate înaintază, silind pe Ruși să se retragă. Mai ales în Volhinia s'au făcut progrese frumoase.

La frontul italian trupele noastre au fost mutate în altă linie, mai scurtă, neobservate de dușman, care apropiindu-se apoi de noua linie, a început atacurile asupra ei, dar a fost respins cu pierderi enorme. Mai multe batalioane au fost silite să fugă. La frontul dela apus luptă Francezii cu multă energie pentru recucerirea terenului pierdut, dar sunt mereu respinși cu pierderi mari.

Proiecte nouă de dare.

Dintre proiectele de dare prezentate camerei din partea ministrului de finanțe la deschiderea actualei sesiuni parlamentare de răsboi, pentru cercurile largi ale cetățenilor statului ungar mai de însemnătate sunt aceste două: legea despre impozitul asupra venitului, și legea despre impozitul asupra averii. Cuprinsul acestor două proiecte de legi e după «*Revista Economică*» următorul:

I. Impozitul asupra venitului.

Acest impozit nu este nou. El se cuprinde deja în articolul de lege X din 1909, din legile de impozite ale lui Wekerle, cum și în articolul de lege LIII din 1912. Prin noul proiect, prezentat de actualul ministru de finanțe, impozitul de venit va intra în vigoare cu unele modificări cu începerea dela 1 Ianuarie 1917.

În parte, impozitul asupra venitului a fost în vigoare și pe anii 1915 și 1916, însă numai pentru contribuabilii cu venituri de peste K 20,000. Sumele încasate sub acest titlu au fost întrebuințate în scopul ajutoarelor de răsboi.

Noul proiect intenționează să introducă impozitul de venit în mod definitiv și stabil, asupra tuturor contribuabililor, al căror venit trece peste suma de K 10,000. Dispozițiunile noiei legi nu se vor extinde însă asupra persoanelor juridice, numite în art. de lege X din 1909. § 1, pp. 5, 6 și 9 și cari sunt: societățile pe acții, reuniunile, societățile de asigurare, bisericile etc.

Aceste din urmă vor fi deci scutite de impozitul de venit.

Sumele, ce se vor încasa din noul impozit, nu se vor mai întrebuința toate pentru scopul ajutoarelor de răsboi, ci numai o sumă corăspunzătoare cu cea încasată până acum din veniturile de peste K 20,000. Surplusul se va folosi întreg pentru celelalte scopuri ale statului.

E interesant însă a se ști, că pe când proiectele lui Wekerle intenționau, ca impozitul de venit să înlocuiască impozitul general suplimentar de venit (általános jövedelmi pótdadó), pe atunci proiectul nou menține neschimbat impozitul numit în urmă și pe deasupra mai introduce — să sperăm, că numai pe un timp oarecare — și impozitul de venit.

Noul impozit de venit este conceput pe bază progresivă. El se începe la un venit de K 10,000 cu 2.9% și ajunge maximul la venitele de K 120,000 și mai mari, cari rămân însărcinate cu un impozit de 5%.

Ca venit se socotesc toate veniturile, pe cari le are cineva din patrie sau străinătate indiferent, că sunt supuse sau libere de alte impozite. Proiectul nu face deose-

bire nici în ce privește venitele rezultate din muncă și între cele provenite din avere, ci le ia în considerare pe toate fără excepție. Din venitele considerate în totalitatea lor se admite a se subtrage sumele plătite ca dări directe și suplimentare, donațiunile benevole de război, spesele de regie și întreținere la întreprinderi și realități (art. de lege X din 1909. § 12, pp. 1-6), cum și dobânzile de datorii, premiile de asigurare asupra vieții până la 200 resp. 400 de coroane etc.

La acest loc amintim, că funcționarii publici pentru veniturile lor din relațiile de serviciu (salare etc.) nu cad sub impozitul de venit. Funcționarii privați însă numai în cazul dacă venitele lor de această natură nu trec peste K 10,000 anual.

Trebuie să notăm, că dobânzile de datorii nu se pot considera la acei, al căror venit provine din competențe de relații de serviciu.

Tot ceea ce rămâne după detragerile numite în cele precedente, formează bază de impozit, adică venitul, după care se socotește suma de dare. După impozitul de venit nu se poate măsura și încasa nici un fel de impozit suplimentar.

Fasiune de venit este obligat să facă ori și cine, care a avut în anul precedent un venit supus la dare de minimum K 10,000.

Față de dispozițiunile proiectului de impozit se fac deja de pe acum diferite obiecțiuni. Așa de exemplu între altele se obiecționează, că e greșit ca toate venitele să fie considerate la aceeași măsură. E greșit, că nu se face deosebire între veniturile, cari rezultă din muncă și între cele cari sunt produsul averii. În privința aceasta s'ar fi așteptat, și cu drept cuvânt, să se deie o deosebită considerație venitului produs prin forțele de muncă, ca unui venit produs cu trudă și osteneală. S'ar fi așteptat ca un asemenea venit să fie scutit, dacă nu întreg, cel puțin în mare parte de noul impozit.

O altă obiecțiune justă este ceea ce privește competențele de salar și de serviciu ale funcționarilor publici și ale celor privați. Proiectul, cum am văzut, admite, ca competențele celor dintâi să fie în total libere de impozitul de venit, pe când la cei de al doilea se acordă acest favor numai întrucât aceste competențe nu trec peste suma de K 10,000. Deosebirea aceasta nu este de fel justă, din contra nedreaptă, pentru că și funcționarii privați trebuie să cadă sub aceeași considerație, ca și cei publici, mai cu seamă, că împrejurările grele ale traiului și scumpetei îi apasă deopotrivă pe toți. Toate aceste obiecțiuni, cum și altele, vor fi de bună seamă atinse pe larg la desbaterea proiectului și deci vom mai avea și noi ocazie a reveni asupra lor. Să trecem acum la

II. Impozitul asupra averii.

Acest impozit este, cum am amintit și mai sus, cu totul tot nou. El este chemat să fie pendentul impozitului de venit, corectivul acestuia. Deci, pe când, cum am remarcat în cele precedente, la impozitul de venit se consideră toate veniturile, indiferent, că provin din muncă sau din avere, pe atunci, impozitul asupra averii are menirea să impună o nouă sarcină aceluia, cari au venituri și din averea lor. Tendința aceasta este în toate privințele corectă. Deosebirea între venitul muncit de contribuabil și între cel produs de avere, nu poate rămâne neremarcată în niște proiecte, cari vor să țină seamă de cerințele sociale ale timpului modern. Prin noul impozit, scopul în parte se ajunge.

Impozit asupra averii este obligat să plătească fiecare cetățean ungar, fiecare cetățean străin domiciliat în Ungaria, mai departe posesorii, comunitățile de avere și de casă.

Scutite de acest impozit sunt persoanele, a căror avere curată obligată la impozit nu trece peste K 50,000.

Ca avere supusă la impozit se consideră:

1. Imobiliile, incl. minele și carierele, cu toate apartinențele lor și drepturile legate de ele — dacă au valoare, ce se poate prețui în bani, — mai departe capitalul rulant investit în averea mișcătoare sau nemișcătoare a exploatațiunilor de moșii și păduri și a industriilor în nex cu ele, incl. minele și carierele.

2. Capitalul rulant (de afaceri) investit în averea mișcătoare sau nemișcătoare a întreprinderilor industriale, comerciale și a ori căror ocupații producătoare de profit.

3. Avere capital (pretensiunile de capital, depozitele spre fructificare, hârtiile de valoare).

4. Orice altă avere mișcătoare neapartinătoare punctului precedent 3, cu excepțiunea:

a) mobilelor

b) a uneltelor (sculelor) de casă

c) a obiectelor mobile, cari ca părți constitutive a capitalurilor de afaceri în sensul punctelor 1-2, sunt a se privi deja drept avere supusă la impozit.

Avere mobilă sau imobilă de sub punctele 1, 2 și 4 este supusă numai în acel caz la impozit, dacă se află pe teritoriul țărilor coroanei ungare.

Impozitul de avere, încă se introduce pe bază progresivă. Se începe pentru averile de K 50,000 — cu o cheie de 0.12% și ajunge la averile de K 2.400,000 — și mai mari la 0.5%.

Fasiunile de dare sunt obligatoare, întocmai ca la impozitul de venit, pentru toți aceia, cari au o avere curată de cel puțin K 50,000. Sancțiunea pentru caz de întelăsare a fasiunei însă este cu mult mai severă. Celce ar întelăsă-o și nu o va face, poate fi supus la o pedeapsă până la 6 luni temniță și amendă de K 20,000. Sancțiunea aceasta este un novum în sistemul impozitelor publice în țara noastră și nu poate fi criticată în mod serios și prin argumente acceptabile.

Față de proiectul impozitului asupra averii de asemenea se ridică fel de fel de excepțiuni. Între acestea amintim cu deosebire două: Una, care susține, că progresivitatea acestui impozit nu este destul de corăspunzător aplicată. Averile mari ar putea suporta cu mult mai mult, decât aceea ce le impune proiectul. A doua obiecțiune se referă la acei proprietari și detentori de bunuri, cari trăesc în străinătate și cari consumă acolo însemnatele lor venituri. Față de aceștia se cere din mai multe părți, să se aplice o cheie de impozit mai urcată, decât față de cei ce trăesc în interiorul țării.

Un examen interesant.

Dela începutul războiului mondial aproape toți elevii secțiunii pedagogice ai seminariului nostru arhidiecezan în diferite răstimpuri au părăsit băncile școlii spre a apăra tronul și patria.

În urma unei ordinațiuni a Domnului Ministrului de culte și instrucțiune publică, absolvenții de trei cursuri au primit concediu de o lună de zile pentru a-și completa și câștiga diploma.

În urma aceasta domnii profesori au ținut cu cei concediați un curs extraordinar dezvoltând o activitate deamă de toată lauda.

Examenul cu acești candidați s'a ținut în zilele din 19-24 Iunie sub presiul comisarului consistorial Dr. George Proca, asistând în calitate de comisar ministerial domnul v.-inspector reg. din Sibiu Iuliu Iftene. La acest examen s'au prezentat:

1. Dumitru Botarel din Sadu, asetat în 30 Nov 1915 la reg. 23 de honvezi.

2. George Botoroagă din Călnic, asetat în 3 Iunie a. c. la reg. 23 de honvezi.

3. Ovidiu Cantor din Cuculata, asetat în 15 Maiu 1915 la reg. 31. A fost 9 luni pe câmpul de luptă în Polonia.

4. Simeon Curea din Dol, asetat în 30 Nov. la reg. de inf. 2.

5. *Vincențiu Dan*, cadet aspirant din Rucăr, asetat în 15 Maiu 1915 la reg. 23 de honvezi, 4 luni a fost pe câmpul de luptă: de acolo a venit.

6. Vasile Dobre, corporal din Căpâlna, asetat în 18 Martie 1915 la reg. 23 de honvezi. A venit de pe câmpul de luptă dela Tarnopol unde se află de 5 luni.

7. Miron Florea din Cornătel, asetat în 15 Dec. 1915 la reg. 21 de honvezi.

8. Ioan Frăciu, corporal din Feldioara, asetat în 7 Iunie 1915 la reg. 21 de honv.

9. George Gligor din Ponor, asetat în 13 Aprilie 1916 la reg. 21 de honvezi.

10. Cornel Hagea din Măgina, asetat în 29 Maiu a. c. la reg. 21 de honvezi.

11. Voicu Hamsea, sergent din Apața, a fost asetat în Martie 1915 la reg. 24 de honvezi. A fost pe câmpul de luptă 4 luni.

12. Aron Indreiu din Brad, asetat în 20 Maiu a. c. la reg. 64

13. *Nicodim Ispas* cadet aspirant din Cârna asetat în Martie 1915 la reg. 23 honv. A fost pe câmpul de luptă 4 luni, de acolo a venit.

14. Ioan Jurconi, fruntaș din Furdia înrolat în Octomvrie 1914 la reg. 8 de honv. A fost pe câmpul de luptă la nord 6 luni. Înghetând-i degetele a fost transferat în spitalul militar din Viena. I-s'a tăiat 2 degete dela mâna stângă.

15. Traian Ludu din Prejmer asetat în 2 Iunie 1916 la reg. 2 de inf.

16. Ioanichie Lupescu din Sănmihaiul n. asetat în 7 Iunie a. c. la reg. 21 de honvezi.

17. *Ștefan Meșianu* stegar din Zărnești asetat în a. 1914. A fost pe câmpul de luptă în Polonia rusească. Este *decorat cu medalia de argint, mare și mică*.

18. Ioachim Muntean din Vorumloch asetat în Martie 1915 la reg. 31 de inf.

19. *Andronie Nistor cadet* din Retișdorf asetat în a 1913 la 23 de honv. A fost pe câmpul de luptă la nord de 3 ori, total 12 luni.

20. Zosim Oana din Părău asetat în 2 Martie 1915 la r 23 de honvezime.

21. Vasile Oancea din Avrig asetat în 27 Aprilie 1916 la reg. 21 de honv.

22. Teodor Pașca din Leschia asetat în 23 Maiu a. c. la reg. 63 de inf.

23. Ioan Pitic fruntaș din Muncel, asetat în 30 Nov. 1915 la reg. 82 de inf. A fost pe câmpul de luptă în Polonia 2 luni, de acolo a venit.

24. *Gheorghe Popa-Popescu* cadet aspirant asetat în a. 1913 la reg. 21 de honv. A fost pe câmpul de luptă 9 luni.

25. *Vasile Roșu* cad. aspirant din Cacova Ierii, asetat în Martie 1915 la reg. 21 de honv. A fost pe câmpul de luptă 9 luni (Galiția) de acolo a venit. *Decorat cu med. de argint cl. II.*

26. Ioachim Sas din Mag, asetat în 26 Maiu 1916 la reg. 31 de inf.

27. Alexandru Sasu sergent din Turnișor, asetat la reg. 31 de inf. în 15 Oct. 1914 a fost 12 luni pe câmpul de luptă rus-polon, de acolo a venit.

28. Iosif Sărbu din Cărpiniș, asetat în 15 Nov. 1914 la reg. 12 de inf.

29. Ioan Soră din Seliște, asetat în 25 Maiu la reg. 31 de inf.

30. Ilie Taropa din comuna Criș, asetat la a. 1914 la reg. 31 de inf. a fost pe câmpul de luptă în Polonia 12 luni.

31. Emilian Teacă corporal din Brețcu, asetat în Iunie 1915 la reg. 2 de inf.

32. Gheorghe Truța sergent asetat în a. 1914 la reg. de honv. 23 pe câmpul de luptă a fost 3 luni.

33. Petru Ursu din Sebeș asetat în 28 Apr. 1916 la reg. 64 de inf.

34. Nicolae Vinerean din Mândra, asetat în 1 Maiu 1916 la reg. 21 de honv.

35. Ioan Vonica din Poiana asetat în Martie 1914 la reg. 12 de artilerie. A fost pe câmpul de luptă Galițian-Sărb un an și jumătate.

Dintre elevii înrolați cu unul respective două cursuri s'au supus la examen și l-au prestat 30 candidați.

Toți au prestat examenul cu bun succes și s'au întors deja la regimentele lor.

«Cu bine mergeți dragii mei și să veniți cu bine».

Pentru orfelinat.

(Urmare.)

8. Prin *Liviu Fărcaș* s'au colectat dela reconvașcenți sumele următoare:

Cantinerul 10 — Ilie Căpușan, cadet 4 — Rus 2 — Ioan Sueiu feldw. 1 — Ioan Bobotan 1 — Profesionisten Zimmer 1 — N. N. — 50 Teodor Ciordășiu — 40 Augustin Lezar — 40 corp. Samoil Rus — 40 Nicolae Turis — 40 Mozeș Iacob — 30 N. N. — 30 N. N. — 30 R. S. — 30 zgf. Ilie Teodor — 30 Cavaleria Karóy — 30 Lung Indreiu — 30 corp. Stefan Stana — 30 Szabó Béla — 24 N. N. 24 Almási Pál — 20 Liberman Márton — 20 Ilie Tolos — 20 L. gin Drăgan — 20 George Iacob — 20 George Domnuta — 20 Tönköz Mihály — 20 Ioan Gutu — 20 Simeon Puscașiu — 20 Schvart Izrael — 20 Gavril Vedean — 20 Ioan Cozma — 20 Culi Daniel — 20 Salschky Oskár — 20 Puchold Lad. — 29 corp. Ioan Hargan — 20 Gavril Pașcu 20 — Klein Iozsef — 20 Schauman Iacobi — 20 Vasile Crișan — 20 Stefan Ardelean — 20 Veiss Iozsef — 20 Gavril Vetișan — 20 Ioan Homorcan — 20 zgf. Teodor Ilea — 20 Nicolae Musean — 20 corp. Ion Marcu — 20 zgf. N. N. — 20 Ioan Pescelu — 20 Petru Dolha — 20 Ioan Bocian — 20 Coșa Andrei — 20 Bányai István — 20 Balint Ferencz — 20 Stefan Jucan — 20 corp. Sabo Iános — 20 corp. Alexo Dale — 20 Lönnöth Iohan — 20 Isai Moldovan — 20 Vasile Murășianu — 20 Simion Bogdan — 20 Gîgor Pașcu — 20 Szgyartó Iános — 20 Szabo S. Jozsef — 20 Demetriu Susianu — 20 Simeon Criș — 20 Berei Zsigmond — 20 Husk Iozsef — 20 Alex. Crișan — 20 corp. Iosmie Vaida — 20 Petru Ples — 20 Ioan Pap — 20 George Puscașiu — 20 Nagy Ferencz — 20 Ioan Cosma — 20 Roman Opris — 20 Szabo Iozsef — 20 Augustin Lazar — 20 George Filimon — 20 Dumitru Jurj — 20 Moise Martin — 20 Dumitru Fazacas — 12 Florian Gores — 10 Vasile Naș — 10 Ioan Nistor — 10 B. de Ferencz — 10 Kővári Miklos — 10 Gát Iános — 10 Kovács Márton — 10 Délez Sándor — 10 Szabo Antal — 10 Orosz Iános — 10 George Alb — 10 Simion Copacian — 10 Ioan Sălăjan — 10 Armăo Sándor Iozsef — 10 Krautsmeider Iozsef — 10 N. N. — 10 Ioan Viatul — 10 Harez feldw. — 10 Schödel — 10 Martin Erhald — 10 Báno Iozsef — 10 S. Crețar — 10 Vulturar Ios

—10 Frabia —10 N. N. —10 Mureșian
Laurențiu —10 Moise Isidor —10 Boda
Lajos —10 Jakob Pap —10 Doczi Iles
—10 Augustin Onuț —10 Aurel Lucaciu
—10 Filip Iosif —10 Ioan Mocan —10
Traian Regies —10 Ioan Farcaș —10
Iuliu Pușcașiu —10 Traian Baruța —10
Ioan Sebu —10 Gog Vasile —10 Iles
Iosif —10 (nedescif) Ferencz —10 Nicolae
Furdui —10 George Hapapius —10 Ge-
orge Alb —10 Cornel Nossă —10 Kun
Istvan —10 Vasile Muresan —10 N. N.
—10 Ioan Homocian —10 Vasile Broscu
—10 Pap Iacob —10 și N. N. —30 Total
patruzești și două Coroane.

9. Prin corporalul *George Simeon* s'au
adunat dela comp. 5 a reg. 2 sumele ur-
mătoare:

corp. Alexe Teculescu 1— Simeon
George —40 George Bularca —40 George
Onea —20 Ion Bucur —20 George Mirica
—20 Dinu Bularca —20 Ioan Mastan
—20 George Băiat —20 George Coborean
—20 Manușă Fieut —20 George Mecelaru
—20 George Băilă —20 gef. Nicolae Voicu
—20 Dionisie Silea —20 Hajos Iósef
—20 Ion Malineacu —20 Antal Iános
—20 Ion Vasas —20 gef. Petru Mușat
—20 Cornel Greavu —20 Cornel Con-
stantin —20 Nicolae Manzat —20 Petru
Deacon —20 George Cofei —20 Ioan
Costea —20 Alexandru Tarța —20 Petru
Giurj —20 Ieftimiu Savu —20 Daniil Cel-
ner —20 Ioan Oros —20 George Căhal
—20 Vasile Martin —20 Iulian Străuțan
—20 Florea Santó —20 corp. Alexe To-
hăncean —14 Vasile Veduan —12 Ioan
Telean —12 Augustin Trifan —12 Con-
stantin Balatis —12 Ioan Adam —10
Ioan Onea —10 Ioan Lingurar —12 A-
lexe Băilă —10 Vasile Buboia —10 Ioan
Bălechian —10 Nicolai Radu —10 Irimie
Pastor —10 Nicodin Borzea —10 Nicolai
Popica —10 Izrail Bela —10 George Blaga
—10 George Gaura —10 Teofil Clocă
—10 Petru Harlisch —10 Ioan Markas
—10 George Homorodean —10 Mate
Aleces —10 Boda Ferencz —10 Kulesár
László —10 Csapo Ioszeff —10 Stefan
Pestean —10 George Marcu —10 Ioan
Bireu —10 Nicolai Pascu —10 George
Borza —10 Petrea Berbecu —10 Vasile
Vana —10 Vasile Sircudean —10 Matei
Toth —10 Visalon Ioldis —10 Simion
Turc —10 Alexe Jude —10 Rup Ioan
—10 Szapan Ioszeff —10 Ignat Midacsa
—10 Ioan Cranga —10 George Zărnescu
—10 Parten Oprescu —10 Nicolai Bartos
—10 Iacob Dobos —10 Zajzon Salomon
—10 Danilă Cășian —10 Tki Marta —10
Ioan Pop —10 Ioan Moldovan —10 Ni-
colai Gogonea —10 Iosif Popa —10 Ioan
Grapa —10 Simion Motorna —10 Ioan
Samuila —10 Zaharie Baran —10 Vasile
Pușcaș —10 Pavel Orghidan —10 Ioan
Persoi —10 Tanasie Mihalca —10 Erdélyi
Filat —10 Vasile Barbat —10 George
Pintea —10 Ioan Andreuș —10 Visalon
Pușcă —10 Ioan Bacilă —10 George Sa-
parun —10 George Cătană —10 Zaharie
Crisan —10 David Cocan —10 Iacob Co-
can —10 Andrei Filip —10 George Roman
—10 Vasile Lupșa —10 Neculai Pagole
—10 Aron Mănzatu —10 Ioan Tamăș
—10 Ioan Brătuțescu —10 Ioan Secu
—10 Ioan Mezei —10 Florea Danciu —10
Vasile Scurtu —10 Nicolae Guima —10
Ioan Sasu —10 Visalon Burlan —10 Varga
Istvan —10 Vasile Rehetean —10 Pavel
Untu —10 Ioan Moldovan —10 Ioan Trif
—10 George Sintimbrean —10 Klomecz
Lajos —08 Martin Hendel —06 Varga Iá-
nos —04 Martin Henrich —04 Vasile
Ghifor —04. Total 1778 adecă Șaptespre-
zece cor. și 78 filieri.

10. Prin *George Tulbure* s'au colectat
sumele următoare:

Gavrilă Nica din din Dol R. 51 —40
Vlaicu Ioan din Păușă R. 51 —38 Nicolai
Piscu din Zărnești R. 2 —30 Iue Buda din
Chechisa —24 Petru Cristea —20 Ioan
Glăjărean —10 Ioan Calcia —10. Total
cor. 172, adecă una cor. 72 filieri.

(Va urma)

Monografiile comunelor

și Reuniunea română agricolă sibiană.

Pătruns de importanța monografiilor
comunelor noastre și cu scop de a încuraja
cărțurările noastre la scrierea monogra-
fiilor și mai ales de a da îndemn preoților,
învățătorilor, și celorlalți cărțurari ai no-
stri dela sate, de a să ocupa cu scrisul și cu
soarta din trecut și prezent a comunelor
lor, comitetul central al Reuniunii române
de agricultură din comitatul Sibiu, a es-
cris cu ani înainte și scrisese anul con-
curs pentru monografii, punând în vedere
3 premii pentru cele mai bune monografii
anume: premiul I de 90 cor., premiul al
II-lea de 60 cor. și premiul al III-lea de
50 cor.

La concursurile din primii ani au în-
trat mai multe lucrări, dintre cari „*Mon-
ografia comunei Săcădate*”, scrisă de preotul
Ioan Poștea, premiata de comitet cu pre-

miul I de 90 cor., a fost tipărită de autor
și e dată în mâna obștei noastre.

La concursurile pro 1914 și 1915 au
intrat 2 lucrări, anume „*Monografia comu-
nei Ludoșul mare*” de parchul Dr. Ioan
Stanciu și „*Contribuțiuni la monografia co-
munei Pianul de jos*” de parchul Ioan Bena.

Ambele aceste monografii, aflate de
bine și conștientios lucrate, au fost și ele
premiat cu premiul I de câte 90 cor. și cu
adausul, că operatul părintelui Bena să se
tipărească pe cheltuiala și în editura Reu-
niunii. Causa cu tipărirea e în mâna co-
misiunii tipografiei noastre arhiepiscopale.

Încât pentru monografia comunei Lu-
doșul mare, dat fiind că autorul ei, dl Dr.
I. Stanciu și-a exprimat dorința, că ar fi
de folos ca ea să fie întregită cu anume
ilustrațiuni a unor lucruri monumentale și
de interes istoric din comuna Ludoșul mare,
comitetul Reuniunii și-a rezervat dreptul de
a reveni asupra ei după întregire.

Trecând peste cele câteva monografii,
intrate și înapoiate autorilor lor spre între-
gire, până astăzi dispunem de 3 monografii
de ale comunelor românești din comitatul
Sibiu, datorite inițiativei și spriginului Reu-
niunii noastre agricole sibiene și avem
mari speranțe, că exemplul atât de grăitor
al vrednicilor preoți Ioan Poștea din Să-
cădate, Dr. Ioan Stanciu din Ludoșul mare
și Ioan Bena din Pianul de jos, nu vor ră-
mânea fără imitatori.

În legătură, ca vrednică de a fi cu-
noscută în cercuri cât mai largi, reproduc
aci o parte din scrisoarea părintelui Bena,
în care răspunzând la avizul comitetului re-
lativ la premiarea opului zice:

„Dar cum conferirea acestui premii e-
ste măgulitoare pentru mine, faptul acesta
constitue destulă recompensă pentru modesta
mea lucrare, pe care eu nu pentru câștig de
bani, ci din alt îndemn am făcut-o. Drept a-
ceea declar că, renunțând la suma citată de
90 cor., v'o pun la dispoziție, ca să se dea în
favorul orfelinatului, eventual s'o împărțiți
și între alte fonduri filantropice, pe care le-
ați întemeiat și le menajați cu admirabilă ne-
pregetare”.

Suma de 90 cor., comitetul a împăr-
țit astfel: 20 cor. la fondul orfelinatului
din Sibiu; 20 cor. la fondul potretelor bă-
rbaților binemeritați ai Reuniunii agricole;
30 cor. la fondul pentru cumpărarea unei
case cu grădină și supraedificate economice
și 20 cor. la fondul de stipendii V. Tordă-
șianu pentru calificarea în viitor. Precum
în deosebire este cunoscut mai dispunem
de alte 3 monografii de ale comunelor no-
stre din comitatul Sibiu, anume de mo-
nografia comunei Orlat de Romul Simu,
a comunei Gurariului de Ioachim Muntean
și de monografia comunei Rehaș de Nico-
lae Cărpeneșan, scrise la inițiativa și cu
sprijinul unui grup de tineri sibieni de
pe timpuri, înșuflețiți pentru cauzele no-
stre de interes obște.

Victor Tordășianu
secretar

NOUTATI.

Procesul pentru mănăstiri. Pri-
mind la redacție sentința tablei re-
gești din Budapesta, adusă în pro-
cesul intentat de mitropolia gr. orien-
tală română din Sibiu în contra pa-
triarhiei greco-orientale sârbești din
Carlovet pentru împărțirea averii mănă-
stirilor din Banat, vom începe în
numărul viitor să o publicăm în în-
tregime.

Un învățător dela sate — fondator.

Citim în F. D. din Caransebeș, că în 12
Iunie n. a răposat în Timișoara învățăto-
rul în pensiu *Ioan Dobosan*, care func-
ționase în școalele din Deta și Bida; mai
târziu a trecut apoi în dieceza Aradului.
Ioan Dobosan testează eparhiei caransebe-
sene o casă mare și prețioasă la Băile
Herculane, având să formeze *Fundațiunea
Ioan Dobosan și soția sa Sofia, născută Po-
povici*. Venitele fundațiunii sânt menite pen-
tru trebuințele seminarului din Caransebeș.
A mai făcut și alte legate, ear la fondul
ziariștilor a lăsat 200 coroane. Memoria li
va fi eternă.

Conferență interesantă. Dl căpitan Mex
Mangesius va ține la 1 și 2 Iulie n. seara
la orele 8, în sala teatrului din Sibiu, o
conferență militară sub titlul *Dela toate fron-
turile*. Este o prelegere, care a fost ascu-
tată cu deosebit interes în Berlin și în mai
multe orașe mari din monarhia noastră. În
soțită de peste 200 de proiectiuni, ne arată
o icoană completă a vieții militare pe front,
tehnica războiului, atacul și apărarea. Pro-
fitul net al conferinței este destinat pe
jumătate filialei sibiene a Crucii Roșii, pe
război pentru scopurile de ajutorare în
război ale casei orășenești. Amănunte se
vor publica în afișe.

Profesorii și orfelinatele. Aflăm din
G. Tr., că profesorii școlii noastre comer-
ciale superioare din Brașov au contribuit
suma de 1100 coroane, și anume 800 cor.
pentru Orfelinatul din Sibiu, și 300 cor.
pentru Orfelinatul de fete din Brașov al
„*Uniunii femeilor române*” din Ungaria.

Examen de maturitate. În zilele de 23
și 24 Iunie n. 1916 s'a ținut *Examen de
maturitate* la gimnaziul ortodox român din
Brașov, și anume cu acei tineri chemați la
serviciul militar, cari având șapte clase
gimnaziale au urmat cursul preparator, or-
ganizat pe temeiul unei hotărâri ministe-
riale, în scop să-și dobândească calificația
de clasa a 8-a gimnazială. La examen s'au
prezentat 20 de tineri. Au obținut notele:
Foarte bine: Teodor Păsculescu și Romul
Tirica; *Bine*: Emil Caba, Nicolae Căprioară
Traian Ienosef, Romul Mager și Valer
Stinghe; *Suficient*: Gheorge Belea, Coriolan
Budaș, Aurel Covrig, Miron Felea, Octavian
Mailath, Cornel Maniu, Traian Mica, Ilie
Moldovanu, Gheorghe Moșoi, Remus Popa,
Nicolae Precup, Petru Sănmărghitan și
Cornel Stănuț.

Numire. Maiestatea Sa Monarhul a nu-
mit funcționar la procuratura din Sibiu pe
dl Dr. Enea Isacu, practicant judecătoresc.

Unificarea calendarului. Am fost dat
știrea, că cu ziua de 24 Iunie nou 1916
a intrat în vigoare calendarul nou în epar-
hiile greco-catolice de Muncaci, Eperjes și
Hajdudorog, și că cu începerea dela Naște-
rea sfântului Ioan Botezătorul toate sărbă-
torile vor fi ținute de credincioșii acestor
eparhii deodată cu romano-catolicii. Acum
vine știrea din Sofia, că sinodul episcopesc
din Bulgaria încă a lăsat măsuri, ca în urma
legii votate de camera bulgară pe întreg
teritoriul Bulgariei se fie introdus calendarul
gregorian în locul calendarului celui vechiu.

O piedecă a păcii. Tittoni, amba-
sadorul italian din Paris, a ținut la Londra
o conferență, în care a declarat, că cea
mai mare piedecă a păcii la diferitele gu-
verne ale antantei este astăzi teama de
revoluție.

La Salonic. Se comunică dela fron-
tiera rusească: La Salonic a sosit zilele
acestea artileria portugheză, în număr cam
de patru sute de oameni. Au mai venit și
trupe rusești, al căror număr nu se cu-
noaște exact.

Darul pădurilor. În considerare la gre-
utățile traiului, ministrul de agricultură au-
strieacă a dat subalternilor săi o circulară,
prin care se permite poporului sărac să
culeagă fără nici o taxă din pădurile sta-
tului: smeură, fragi, bureți și alte fructe de
pădure.

Expoziție de talismane. Autoritățile
militare germane plănuiesc să organizeze o
foarte interesantă expoziție în Berlin. Voesc
să aducă și să pună în vederea publică
toate soiurile de medalii și icoane, purtate
de soldați ca talisman, căruia i se atribuie
puterea fermecătoare de a-i apăra de gloanțe
și baionete. Se înțelege aproape dela sine,
că expoziția va cuprinde cu deosebire ico-
nițe cu subiect religios, — o dovadă nouă,
că războiul a tălărit sentimentul bisericesc
al ostașilor.

În urma asediului. Rușii Invalid serie,
că Cernăuțul a suferit mari daune în urma
asediului rusec. Bombele au distrus multe
clădiri. Incendiul produs de granate a ni-
micit șiruri întregi de case.

Puterea bulgarilor. Gazeta *Utro Ros-
sia* primește din România dela un cor-
espondent, care a călătorit în Bulgaria, ur-
mătoarele amănunte: Situația armatei bul-
gare este astăzi destul de bună. Liniaștea
actuală pe frontul bulgar a dat prilej po-
triv comănduirii, să perfecționeze și să
echipeze cât mai bine ostașimea Bulgariei.
Armata aceasta este o putere, care va da
mult de lucru împătritei înțelegeri. Bulgaria
dispune de trupe odihnite și gata de luptă.
Ca rezervă, trupele bulgare vor aduce ser-
vicii excelente puterilor centrale, — zice
pomenita gazetă rusească.

On. preoți, cari au primit bro-
șura „*Monahismul*” sunt rugați a
trimite prețul ei.

Erau să bombardeze Atena. *Corriere
della Sera* află din Atena, că Venizelos va
candida la alegerile din Iulie în însași ca-
pitula Greciei. Abia acum se știe, că en-
glezii erau aproape să bombardeze și A-
tena, și că reprezentantul Angliei a sistat
pregătirile de bombardare, numai dupăce
guvernul grecesc a primit pretenziunile îm-
pătritei înțelegeri.

Osândiți. Tribunalul din Oradea mare
a condamnat pe soția lui L. Weinberg și
pe complici săi Dr. Emil Adorján și Leo
Balogh, cari încercaseră să corupă cu bani
pe locotenentul Walzer, în scop să dea o
părere favorabilă pentru dănsii în afaceri
de furnizări militare. Femea Weinberg e-
ste pedepsită cu temniță de 3 ani și amendă
de 3000 coroane, Dr. E. Adorján cu închi-
soare de 2 ani și jumătate și 2500 cor. a-
mendă, ear L. Balogh cu 1 an și jumătate
închisoare și amendă de 1500 coroane.

Financierii francezi despre pace. Un
ziar elvețian primește știri despre părerea
cercurilor financiare parisiene cu raport la
război și pace. Lumea financiară din Franța
afirmă, că războiul trebuie să se termine
cu sfârșitul anului curent 1916. Este de
trebuință neapărată, ca diplomații să gă-
sească o formulă oarecare, cu ajutorul că-
reia să pună capăt luptelor cât mai curând.

Capabilă de acțiune. În cercurile ma-
rinei engleze domnește părerea, că flota
germand, după terminarea reparaturilor ne-
cesare, în timp de trei luni are să fie de
nou capabilă de acțiune.

Pierderi în ofițeri. Armata Italiei a
pierdut până în 15 Iunie 1916, după o
statistică particulară: 3354 ofițeri morți. În-
tre aceștia sânt: 6 generali, 188 ofițeri din
statul major, 618 căpitani și 2544 ofițeri de
alt rang.

Nu mai voiesc să se lupte în Europa.
Într-o tabără de lângă Sidney, capitala Au-
straliei, s'a întâmplat o revoltă în urma or-
dinului d'a se transporta australienii pe tea-
trul luptelor din Europa. Soldații ameoin-
țând au cerut revocarea ordinului. Când li
s'a refuzat cererea, au părăsit tabera în
număr de 15—20 mii de oameni, au nă-
vălit în satele vecine și au început să de-
vasteze. După aceea au plecat asupra ca-
pitalei Sidney, unde s'au petrecut zilnic
ciocniri între soldații răsculați și trupele
rămase credincioase guvernului. Capii răscu-
laților au fost prinși și osândiți la temniță
și la moarte, ear soldații cruțați au fost
transportați în ținuturile depărtate ale țării.

Legatul Ilarie Chendi. Încă la 10 Iulie
1914, împlinindu-se un an dela moartea
scriitorului *Ilarie Chendi*, dl protopresbiter
Ioan Bercan din Cohalm, contemporan și
coleg de studii al decedatului, cu dorința
ferbinte de a-i perpetua memoria, pune te-
meiul la „*Legatul Ilarie Chendi* pentru a-
jutorarea copiilor săraci din Dărlas, (locul
natal al lui Chendi), aplicați la meserii” el
„*Fondului Episcopul Nicolae Popea* pentru
masa învățăcelilor meseriași”. Cum darea
de samă asupra acestui legat era menită
pentru sedința literară a 7-a a Reuniunii
meseriașilor sibieni, din ultima Joi a lunii
Iulie 1914, care însă, din cauza izbucnirii
crâncenului războiu, nu s'a putut ține, se
aduc acum la cunoștință publică darurile
făcute la acest legat de următorii: proto-
presbiterul Ioan Bercan (Cohalm) 25 cor.;
familia Victor Tordășianu, cu prilejul însă-
nătoșării unui prieten al familiei, drept pri-
nos, 2-90 cor.; familia parohului Ioan Igna-
ton (Crăciunesti), cu același prilej, 1-50
cor.; Valeriu Judele, (Mărgineni), soția sa
Maria și ficalor Viorica, 1 cor.; I. Roman, par-
(Tălmăcel), Lazar Ilea, inv. lăcăț, Nic. Chir-
ciu, par. (Almaș-Săliște), câte 40 bani I.
Radu, par. (Măgărei), 1-50 cor. Ilie Beu,
paroh (Apoldul inf.) și Eduard Stuchlich,
măsar (Avrig), căutând ucenici, câte 65 bani,
D. Mandel, par. (Porumbacu inf.), Popo-
vici Mondoc, inv. (Sebeșul sup.) câte 70
bani; Dr. I. Stanciu, par. (Ludoșul mare),
Nic. Vestemian, inv. frizer, I. Brezea, inv. cism.
câte 30 bani; Aur. Stoicovici, par. (Zoltan), so-
ția sa Eugenia și ficalor Eleonora 50 bani, Ioan
Popița, par. (Corăbana inf.) 2 cor.; Nic. Clon-
ța, par. (Beclea), soția sa Hareti și copiii
lor Olimpiu și Eugen și nepotul Liviu Doc-
tor, 1 cor.; N. Mohan, cul. tip., I. Crăciun, par.
(Spring), V. Petrașcu, abs. al acad. comer.
(Lancrăm), Victor Tălabă, inv. eroitor, Sim.
Cristea, sodal lăcăț, Cor. Greblea, inv. lă-
căț, Ilie Luca, Oct. Morariu, inv. eroitor,
Nic. Domnariu, inv. curelar, câte 50 bani,
Oprea Olariu, Poplaca, G. Cort, inv. tinichii-
giu, C. Greblea, inv. lăc., I. Budoiu, par.
(Cămpuri), Dr. S. Dragomir, prof. sem, I.
Tatu par. (Cichindeal), câte 20 bani. St.
Medeșan par. (Guzu), I. Neagoe, par. (Stremți),
I. Băescu, par. (Poiana Ampoiului) A. George-
scu inv. lăcățuș, Aurel Armean, inv. lăcățuș, D.
Dăncăneț, inv. pantofar, Stefan Morariu,
par. (Cunța), câte 1 cor., I. Dordea par.
(Hașag), în amintirea tatălui său + Ioan,
1-20 bani, I. Rusu, par. (Juncul de jos)
cor. 3-90 Teodor Vasiaz, inv. captor, 55
bani, Dem. Comșa inv. lăcățuș și Aurel
Mășariu, inv. faur, câte 25 bani, I. Paicu,
inv. (Calbor), 24 bani și interese capitali-
zate 23 bani. Starea legatului 59-72
Pentru priinos, aduce sincere mulțumite, în
numele Reuniunii meseriașilor sibieni: Vic.
Tordășianu, prezident.

Nr. 240.

96 2—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei vacante cl. III, **Bejan cu filia Mintia**, prin aceasta se publică concurs nou cu termen de **30 de zile** dela prima apariție în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru congruă. Cererile de concurs să se trimită subsemnatului oficiu protopopesc în termenul deschis, iar concurenții sunt poștiți a se prezenta în parohie cu știrea subsemnatului spre a se face cunoscuți poporului.

Deva, la 26 Mai 1916.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. rom. a Devei în conțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Ioan Dobre
protopresbiter.

Nr. 241.

96 2—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III, **Vălișoara** prin aceasta se publică concurs nou cu termen de **30 de zile** dela prima apariție în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru congruă. Cererile de concurs să se trimită subsemnatului oficiu protopopesc în termenul deschis, iar concurenții sunt poștiți a se prezenta în parohie cu știrea subsemnatului spre a se face cunoscuți poporului.

Deva, la 26 Mai 1916.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. rom. a Devei în conțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Ioan Dobre
protopresbiter.

Nr. 249—1916.

89 2—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh vacant din parohia de clasa II, **Mogoși-Miclești**, din protopresbiteratul Lupșa, conform rezoluției conzistoriale dto 30 Iulie 1915 Nr. 6423 Bis., se scrie concurs cu termen de **30 de zile** dela prima inserare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Reflecții la postul acesta de paroh, cererile lor concursuale, înzestrate conform normelor în vigoare, le vor așterne subsemnatului oficiu în termenul deschis. Cu prealabila încuviințare aici, concurenții se pot prezenta și în comună pentru a cânta și cuvânta, resp. a celebra și a face cunoscință și cu poporul.

Ofenbaia-Aranyosbánya, 23 Maiu 1916.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. român al Lupșei, în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Vasile Gan
protopop.

Nr. 267/916.

95 2—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de capelan cu drept de succesiune în parohia de cl. II-a **Bulzești de jos cu filiile Streuț și Ticeri**, în conformitate cu rezoluția conzistorială Nr. 2160 Bis. din a. c., să scrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt:

Jumătate din toate venitele ștolare și din cele după alte servicii interne și externe bisericești, precum și cvota din întregirea dela stat, eventual, dacă aceste nu s'ar încuviința, jumătate din întregirea dela stat, pe care o primește parohul actual.

Petenții au să-și aștearnă rugărilor de concurs adresate oficiului protopopesc în termenul deschis și să se prezinte în termenul admis, în zi de Duminecă ori sârbătoare pentru a cânta, cuvânta și eventual celebra.

Brad, la 2 Iunie 1916.

Oficiul protopopesc gr.-or. român al Zarandului în conțelegere cu comitetul parohial

Vasile Damian
protopresbiter.

Nr. 331/1916 protopresb.

84 2—3

Concurs.

Pentru ocuparea parohiei de clasa a III-a **Sard** (Küküllő-Sárd) protopresbiteratul tractului Sighișoara, se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Concurenții să-și aștearnă cererile instruite conform normelor în vigoare în termenul prefipt subsemnatului oficiu protopresbiterial și până inclusive 8 zile înainte de alegere, să se prezinte poporului în biserică spre a cânta, respective a celebra și cuvânta. Sighișoara, 14/27 Maiu 1916.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al tractului Sighișoara, în conțelegere cu comitetul parohial.

Dimitrie Moldovan
protopop.

Nr. 239/1916.

(100) 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia **Telna** cl. II-a se scrie prin această concurs cu termen de **30 zile**, dela această primă publicare.

Venitele au întregirea prescrișă dela stat, sunt conform datelor din coala B.

Cererile de concurs se vor înainta la subsemnatul oficiu în termenul sus indicat, iar concurenții se vor prezenta — pe lângă observarea prescrișelor reglementare — în o Duminecă sau sârbătoare la biserică, spre a cânta și predica resp. celebra.

Alba-Iulia, 10 Iunie 1916.

Oficiul protopresbiterial rom.-ortodox al tract. Alba-Iulia, în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Teculescu
protopresbiter.

Nr. 224/1916 Prot.

81 2—3

Concurs repetit.

Pentru întregirea parohiei de clasa II, **Mușin și filii**, se publică concurs repetit cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Venitele sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Concurenții să-și aștearnă cererile instruite conform normelor în vigoare, cu termenul deschis subsemnatului oficiu protopopesc, și până inclusive 8 zile înainte de alegere să se prezinte în biserică spre a cânta, respective a celebra și cuvânta.

Murăș-Oșorhei, 6/19 Maiu 1916.

Oficiul protopresbiterial al M.-Oșorheiului, în conțelegere cu comitetul parohial.

Stefan Russu
protopop.

Nr. 261/916.

99 2—3

Concurs.

Pentru întregirea posturilor *invățătoresci* din comunele anumite mai jos se scrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Blăjeni-Plaiu și Sat.** Salarul se plătește 1000 cor. din repartitie, restul dela stat, încuviințat sub Nr. 17,840, și se va pune în curgere pe baza documentelor învățătorului ales. Cvarțir și grădină în natură.

2. **Bulzești de jos.** Salarul se plătește, 600 cor. din repartitie, restul dela stat, în senzul rezoluției Nr. 171,779 ex 1914, pe baza documentelor învățătorului care va fi instituit. Cvarțir și grădină în natură.

3. **Bulzești de sus.** Salarul 1000 cor. din repartitie, restul s'a cerut dela stat. Cvarțir și grădină în natură.

4. **Crăciunești.** Salarul se solveste 400 cor. din repartitie, iar restul s'a cerut dela stat. Cvarțir și grădină în natură.

5. **Hârțăgani.** Salarul se solveste 600 cor. din repartitie iar restul s'a cerut dela stat. Cvarțir și grădină în natură.

6. **Luncoiu de sus.** Salarul se solveste 300 cor. din repartitie, iar restul s'a cerut dela stat. Cvarțir și grădină în natură.

7. **Rovina.** Salarul se plătește 800 cor. din repartitie, restul dela stat în senzul rezoluției dto 13 Octom. 1914 Nr. 50,318 va fi pus în curgere pe baza documentelor învățătorului ales. Cvarțir și grădină în natură.

8. **Scroafa.** Salarul se solveste 300 cor. dela comuna bisericească, iar restul dela stat, încuviințat sub Nr. 169,619/913, se va pune în curgere pe baza documentelor învățătorului care va fi instituit. Cvarțir și grădină în natură.

9. **Tomnatecul de jos și de sus.** Salarul se solveste 400 cor. din repartitie, iar restul s'a cerut dela stat. Cvarțir și grădină în natură.

Cei aleși sunt datori a propune și în școala de repetiție, a instrui elevii în cântări și a-i conduce în Dumineci și sârbători la biserică și a cânta cu ei.

Concurenții au să-și înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare la subsemnatul oficiu protopopesc în termenul deschis și cât le stă în putință să se prezente în vre-o Duminecă sau sârbătoare pentru a cânta și a se face cunoscuți poporului.

Brad, la 6 Iunie 1916.

Oficiul protopopesc gr. or. al Zarandului în conțelegere cu comitetele parohiale.

Vasile Damian
protopresbiter.

A apărut și se află de vânzare la **Librăria arhidiecezană în Sibiu:**

Frumoasa din Nor

și alte povești

de

E. Hodoș.

Prețul 250 cor. + porto 20 bani.

Anunț.

S'a redus prețurile cărților:

1. Arhiepiscopul și metropolitul Andreiu baron de Șaguna, de N. Popea, arhim. și vicar arhiepiscopesc, dela 5 cor. la **2 cor.**

2. Memorialul arhiepiscopului și metropolitului Andreiu baron de Șaguna, sau luptele naționale politice ale românilor 1846-1873, de N. Popea, arhim., vic. arhiep. Tomul I dela 2 cor. 60 fil. la **2 cor.**

3. Insemnările unui trecător. Crâmpie din sbuciumările dela noi, de O. Goga, dela 3 cor. la **1 cor. 50 fil.**

4. Desvoltarea primatului papal și influința lui asupra creștinătății. Cercetări istorice, de S. Popescu, dela 1 cor. 25 fil. la **50 fil.**

Librăria arhidiecezană.

În editura comisiei administrative a tipografiei arhidiecezane, în traducere românească, făcută de dl **Teodor V. Păcățian** redactorul „Telegrafului Român” a apărut

Evangelia ca bază a vieții,

celebra lucrare a lui **G. S. Petrow**, în care carte sunt tratate cu multă putere de convingere temele următoare: *Principiile fundamentale ale civilizației. Educarea voinței în spirit creștinesc. Degenerarea morală. Sublimitatea evangheliei. Împărăția lui Dumnezeu.*

Se află în depozit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană din Sibiu**. Prețul unui exemplar e **1 cor. 50 fileri** plus 5 fileri porto postal.

Revânzătorilor li se dă 20% rabat.

A apărut

în editura comisiei administrative a tipografiei arhidiecezane

Psaltirea bogată

tipărită în zilele Preanălțatului împărat și rege **Francisc Iosif I**, sub îngrijirea și binecuvântarea Înalt Preasfințitului Domn **Ioan Meșianu**, arhiepiscop al bisericii ortodoxe române din Transilvania și mitropolit al românilor de religie gr.-or. din Ungaria și Transilvania, cavaler al ordinului Francisc Iosif clasa I și al coroanei de fer clasa II. Proprietar al crucei pentru merite, membru în casa magnaților etc. etc.

Se află în depozit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană** și se vinde legată frumos în piele roșie, fără copcii și ornament aurit, la mijloc cu sfânta cruce, cu **13 cor.** scumpindu-se pielea, legată în pânză neagră și la mijloc imprimat o cruce, cu **10 cor.** Revânzătorilor se dă rabat 20%. Tipar frumos cu litere latine, de calitate primă, și hârtie fină și trainică.

Icoane

ce se află spre vânzare la **Librăria arhidiecezană din Nagyszeben (Sibiu)**, cu prețuri reduse, și anume:

Nr. buc.	N u m i r e a	lățimea în cm.	lungimea în cm.	pictate pe	Prețul c/r
1	Nașterea Maicii Domnului	62	80	pânză	45 —
1	Nașterea Maicii Domnului	40	50	"	12 —
1	Punerea în mormânt	68	55	"	17 50
1	Adormirea Maicii Domnului	40	52	tinichea	15 50
1	Maica Domnului cu Mântuitorul nostru Isus Christos	74	100	pânză	70 —
1	Răstignirea Domnului	73	100	"	70 —
1	Mucenicul George	55	68	"	10 —
1	Mucenicul George	55	68	"	8 —
1	Botezul Domnului	65	83	tinichea	45 —
1	Învierea Domnului	20	30	lemn	8 50
1	Ierarhul Nicolae	40	52	tinichea	12 —
1	Botezul Domnului	26	32	"	10 —
2	Mucenicul Haralambie	26	32	"	10 —
1	Mucenicul Dumitru	26	32	"	10 —
1	Tăierea împrejur	26	32	"	10 —
1	Cuvioasa Paraschiva	26	30	"	10 —
6	Mântuitorul nostru Isus Christos	54	70	hârtie	4 —
6	Maica Domnului	54	70	"	4 —
9	Patimile Domnului	58	48	"	2 —
1	Prapor pictat pe pânză, pe o parte, icoana Ierarhului Nicolae, pe cealaltă parte, icoana Botezul Domnului				80 —

La **Librăria arhidiecezană, Sibiu**, se află de vânzare editura proprie:

EVANGELIA

legătură foarte fină în catifea, coloare bordo, cu patru evangeliști în față și la mijloc restignirea, tot aceiaș și în dos, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **180 cor.**

Aceiaș legătură cu patru evangeliști, restignirea la mijloc, iar în dos cu patru nasturi și la mijloc restignirea, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **162 cor.**

Aceiaș legătură, în față cu patru evangeliști și la mijloc restignirea, iar în dos cu patru nasturi și la mijloc cu o cruce, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **120 cor.**

Evangelia legată în piele Chagrin pe ambele părți imprimați evangeliștii și la mijloc restignirea, foile aurite, cu copcii, su cutie de păstrat **38 cor.**

Evangelia legată în piele roșie cu cadru aurit și la mijloc cu o cruce imprimată foile colorate galben, cu copcii **27 cor.**

Din cauza scumpirii materialului, s'a urcat prețul.

Requisite de scris

se pot procura
dela**Librăria arhidiecezană**